

KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN TOIMISTON ⁸¹ ISTUNTO

Sunnuntaina lokakuun 11 päivänä uutta lukua Brysselissä pidettiin Kansainvälisen sosialistisen toimiston ensimmäinen istunto Stuttgartin kongressin jälkeen. Eri sosialististen puolueiden edustajain koollekutsumiselle oli valittu sellainen hetki, joka samalla oli sopiva sosialististen sanomalehtimiesten ja parlamentaarikkojen konferenssin pidolle. Edellinen konferenssi pidettiin Toimiston kokouspäivän aattona, jälkimmäinen seuraavana päivänä kokouksen jälkeen, ja tässä pitää mainita, ettei kummankaan konferenssin kokoonpano juuri lainkaan eronnut Toimiston kokoonpanosta: enemmistö Toimiston jäsenistä oli sekä lehtimiehiä että parlamentaarikkoja. Maanantaina lokakuun 12 päivänä konferenssissa oli lisänä vain muutamia belgialaisia sosialistiedustajia.

Lehtimiesten konferenssi kokoontui lauantaina klo 3 päivällä. Käsiteltiin kysymystä yhteyksien säännöstelemisestä ja kehittämisestä eri sosialististen puolueiden sanoma- ja aikakauslehtien välillä. Belgialaiset laativat luettelon niistä puolueensa jäsenistä, jotka ovat kirjeenvaihtajia ja jotka ovat valmiit antamaan muiden puolueiden lehdille tietoja joistakin määrättyistä (pääasiallisesti) kysymyksistä. Esitettiin toivomus, että muutkin puolueet tekisivät samanlaiset luettelot, ja samalla osoitettiin, että pitäisi mainita, mitä kieltä kirjeenvaihtaja taitaa. Todettiin, että sosialistivallankumouksellisten puolueen ulkomainen bulletiini („Venäläinen Tribuuna” ranskan kielellä) ja sosialidemokraattisen puolueen ulkomainen bulletiini (saksan kielellä ⁸²) ovat ulkolaisille toverillemme erittäin hyödyllisiä julkaisuja. Niin ikään osoitettiin, että niihin maihin

nähden, joissa on olemassa erilaisia sosialistisia puolueita tahi samassa puolueessa erilaisia suuntia, on kirjeenvaihtajain luetteloissa merkittävä, mihin määrättyyn puolueeseen kukin kuuluu j.n.e. Ulkomailla asuvien venäläisten sosialidemokraattien olisi käytettävä tätä kansainvälistä konferenssia järjestääkseen paremmin kirjeenvaihtoaineiston toimittamisen ulkolaisille sosialistisille äänenkannattajille.

Konferenssi hyväksyi päätöksen, että Kansainvälinen sosialistinen toimisto ottaa yhteyden niihin kansakuntiin, joilla ei ole jokapäiväisiä sosialistisia lehtiä, ratkaistakseen kysymyksen säännöllisesti ilmestyvien bulletiinien julkaisemisesta (jollakin Internationalen kolmesta virallisesta kielestä tahi kaikilla näillä kolmella kielellä: ranskan, saksan ja englannin kielellä). Sen jälkeen Toimisto tiedustele eri maiden jokapäiväisten sosialistilehtien toimituksilta, minkä summan nämä suostuisivat maksamaan saadaakseen säännöllisesti tällaiset bulletiinit.

Puolueemme Keskuskomitean Ulkomaisen Byroon⁸³ on kiinnitettävä erikoista huomiota tähän päätökseen. Emme ole järjestäneet läheskään tyydyttävästi ulkomaisten tovereidemme informointia Venäjän sosialidemokratian asioista, ja nyt pitäisi viipymättä ja vakavasti käsitellä kysymys tämän asian säännöstelemisestä, puoluebulletiinin julkaisemisesta ulkomailla kolmella kielellä ja tehdä kaikki mikä suinkin on mahdollista tällaisen suunnitelman toteuttamiseksi käytännössä.

Edelleen käsiteltiin Toimiston sihteerin C. Huysmansin ehdotusta, että saksalaiset sosialidemokraatit, joilla on 70 jokapäiväistä puoluelehteä, ottaisivat tehdäkseen aloitteen ja perustaisivat kansainvälisen lennätin- ja puhelin-yhteyksien toimiston, joka pitäisi yllä yhteyttä Berliinissä, Wienissä, Pariisissa, Brysselissä y.m. ilmestyvien sosialistilehtien toimitusten välillä. Saksalaiset edustajat olivat sitä mieltä, ettei tämän suunnitelman viipymätön toteuttaminen käy päinsä, mutta sanoivat, että Saksassa on äskettäin muodostettu Saksan sosialidemokraattisen työväenpuolueen keskustietotoimisto ja että ajan oloon, kun tämä yritys pääsee vankasti jaloilleen, voidaan ajatella tämän toimiston muuttamista kansainväliseksi. Konferenssi tyytyi tähän lupaukseen, ja istunto katsottiin päättyneeksi sen jälkeen, kun oli päätetty, että vastaisuudessakin eri maiden

socialististen sanomalehtimiesten konferenssit pidetään samaan aikaan Kansainvälisen socialistisen toimiston istuntojen kanssa.

Illalla oli „Maison du Peuple'in” * huoneistossa kansainvälinen joukkokokous, jossa puheita pitivät itävaltalaiset, saksalaiset ja englantilaiset edustajat sekä Turkin ja Bulgarian edustaja — pääasiallisesti kansainvälisistä selkkauksista sekä kaikkien maiden socialistisen proletariaatin taistelusta rauhan säilyttämiseksi. Lopuksi kokous hyväksyi yksimielisesti seuraavansisältöisen päätöslauselman: „„Maison du Peuple'issa” lokakuun 10 päivänä (uutta lukua) kokoontunut kansainvälinen kokous varmistaa vielä kerran maailman proletariaatin järkkymättömän päätöksen puolustaa rauhaa kansakuntien kesken ja taistella kaikin voimin kaikkia kansoja köyhdyttävää ja rasittavaa kapitalistista militarismia vastaan. Kokous ilmaisee vakaumuksenaan, että kaikki työväen Internationalen kansalliset jaostot tulevat toteuttamaan täydellisesti päätöstä, joka hyväksyttiin tästä kysymyksestä Stuttgartin Kansainvälisessä sosialistikongressissa”. Osanottajat hajaantuivat kokouksesta „Internationalea” laulaen.

Seuraava päivä käytettiin kokonaan Kansainvälisen socialistisen toimiston istuntoon. Päiväjärjestyksen ensimmäisen kysymyksen — Englannin „Työväenpuolueen” (Labour Party) jäseneksi-ottamisen — käsittely vei koko aamuistunnon. Asianlaita on siten, että Internationalen sääntöjen mukaan sen jäsenenä voivat olla ensiksikin — socialistiset puolueet, jotka tunnustavat luokkataistelun, ja toiseksi — luokkataistelun kannalla olevat työväenjärjestöt (s.o. ammatilliset liitot). Englannin alahuoneessa äskettäin muodostunut „Työväenpuolue” ei nimitä itseään avoimesti socialistiseksi eikä tunnusta päättäväisesti ja selvästi luokkataistelun periaatetta (jota englantilaiset socialidemokraatit, tulkoon luuissa sanotuksi, tältä puolueelta vaativat). Mutta on luonnostaan selvää, että tämän „Työväenpuolueen” annettiin ottaa osaa Internationaleen yleensä ja muun muassa myös Stuttgartin sosialistikongressiin, sillä tämä puolue on oikeastaan sekatyyppiä oleva järjestö, joka on niiden kahden tyyppin välimailta, mitkä on määritelty Internationaleen sääntöjen 1. ja 2. pykälässä, ja joka

* — „Kansantalon”. Toim.

sinänsä on Englannin trade unionien poliittinen edustusto. Siitä huolimatta herätettiin kysymys tämän puolueen jäseneksi-ottamisesta, ja sen herätti tämä puolue itse niin sanotun „Riippumattoman työväenpuolueen” (Independent Labour Party, Ai-El-Pi, niinkuin englantilaiset sanovat) hahmossa, joka on toinen Internationales brittiläisen jaoston kahdesta alajaostosta. Toisena alajaostona on „Sosialidemokraattinen liitto”.

„Riippumaton työväenpuolue” vaati *suoraan* tunnustettavaksi, että „Työväenpuolue” kuuluu Internationaleen. Sen edustaja Bruce Glazier väitti jyrkästi, että tällä parlamentti-edustustolla, joka edustaa sosialismia kohti yhä määrätietoisemmin kulkevia satoja tuhansia järjestyneitä työläisiä, on äärettömän suuri merkitys. Hän puhui sangen halveksivasti periaatteista, määritelmistä, katkismuksesta. Kautsky vastasi hänelle siten, että kieltäytyi kannattamasta tätä sosialismin periaatteiden ja lopullisen päämäärän halveksivaa arviointia, mutta kannatti täydellisesti „Työväenpuolueen” ottamista jäseneksi järjestönä, joka käytännössä käy luokkataistelua. Kautsky ehdotti päätöslauselman, joka sisälsi seuraavaa:

„Otaen huomioon kansainvälisten kongressien entiset päätökset, joiden mukaan jäseniksi voidaan hyväksyä kaikki proletaarisen luokkataistelun kannalla olevat ja poliittisen taistelun tunnustavat järjestöt, Kansainvälinen toimisto ilmoittaa, että Englannin „Työväenpuolueen” sallitaan osallistua kansainvälisiin sosialistisiin kongresseihin, koska se, vaikkei *suoraan* (ausdrücklich) tunnustakaan proletaarista luokkataistelua, todellisuudessa kuitenkin käy sitä ja asettuu sen pohjalle itse järjestönsä kautta, joka on riippumaton porvarillisista puolueista”. Kautskyn puolella olivat itävaltalaiset, ranskalaisista Vaillant ja, kuten äänestys osoitti, enemmistö pienistä kansallisuksista. Vastaan olivat ennen kaikkea Hyndman, Englannin „Sosialidemokraattisen liiton” edustaja, joka vaati jätettäväksi asian entiselleen siihen saakka, kunnes „Työväenpuolue” tunnustaa *suoraan* luokkataistelun ja sosialismin periaatteen,— edelleen Roussel (guesdelainen, joka oli toisena ranskalaisten edustajana), Rubanovitsh, sosialistivallankumouksellisten puolueesta, ja Avramov, Bulgarian sosialistien vallankumouksellisen ryhmän edustaja.

Otin puheenvuoron yhtyäkseni Kautskyn päätöslauselmaehdotuksen ensi osaan. Eihän voida kieltää osallistumislupaa „Työväenpuolueelta”, s.o. trade unionien parlamentti-edustustolta, koska kongressit ovat jo aikaisemmin antaneet yleensä kaikille trade unioneille luvan osallistua, jopa niillekin, jotka ovat luovuttaneet edustusoikeutensa porvarillisille parlamenttimiehille. Mutta Kautskyn päätöslauselman toinen osa ei pidä paikkaansa, sanoin, sillä *itse asiassa* „Työväenpuolue” ei ole todella riippumaton liberaaleista eikä harjoita täysin itsenäistä luokkapolitiikkaa. Sen tähden ehdotin korjausta: sanottakoon päätöslauselman lopussa, sanoista „koska se” alkaen, —

„koska se („Työväenpuolue”) sinänsä on Englannin todella proletaaristen järjestöjen ensi askel tietoisien luokkapolitiikan ja *sosialistisen* työväenpuolueen suuntaan”. Esitin tämän korjausehdotukseni Toimistolle. Kautsky ei hyväksynyt korjaustani, vaan sanoi seuraavassa puheessaan, ettei Kansainvälinen toimisto voi tehdä päätöksiä „odotusten” perusteella. Mutta perustaistelua käytiin niiden välillä, jotka kannattivat tai vastustivat Kautskyn päätöslauselmaa kokonaisuudessaan. Äänestykseen ryhdyttäessä Adler ehdotti, että päätöslauselma jaettaisiin kahteen osaan, ja Kansainvälinen toimisto hyväksyi molemmat, ensi osan — 3:n äänen ollessa vastaan ja yhden pidättyessä äänestyksestä ja toisen osan — 4:n äänestäessä vastaan ja yhden pidättyessä. Kautskyn päätöslauselma tuli näin ollen Toimiston päätökseksi. Rubanovitsh pidättyi molemmissa äänestyksissä. Huomautan vielä siitä, että Victor Adler, joka puhui minun jälkeeni ja ennen Kautskyn toista puhetta, esitti minulle tällaisen vastaväitteen: — siteeraan belgialaisen sosialistisen „Le Peuple” * lehden julkaiseman selostuksen mukaan; tämä lehti on julkaissut seikkaperäisimmät ja tarkimmat selostukset istunnoista, — „Leninin ehdotus on viekoitteleva (séduisante, Adler sanoi: verlockend, houkutteleva), mutta se ei voi saada meitä unohtamaan sitä tosiasiaa, että „Työväenpuolue” on erottunut porvarillisista puolueista. Ei meidän pidä alkaa pohtia, miten se tämän on tehnyt. Tunnustamme edistyksen tosiasiksi”.

* — „Kansa”. *Toim.*

Tällaista oli keskustelu, jota Kansainvälisessä toimistossa käytiin käsiteltävänä olleesta kysymyksestä. Haluan nyt pysähtyä yksityiskohtaisemmin tarkastelemaan tätä keskustelua voidakseni selittää ottamani kannan „Proletarin” lukijoille. V. Adlerin ja K. Kautskyn perustelut eivät saaneet minua vakuuttuneeksi, ja pidän edelleenkin niitä väärinä. Kun Kautsky sanoi päätöslauselmassaan, että „Työväenpuolue” „ei suoraan tunnusta proletaarista luokkataistelua”, niin hän epäilemättä ilmaisi vissin „odotuksen”, esitti vissin „arvelun” siitä, minkälaista on „Työväenpuolueen” politiikka nykyään ja minkälaista sen pitäisi olla. Mutta Kautsky esitti sen *välillisesti* ja sitä paitsi niin, että tuloksena oli väite, joka on ensinnäkin itse asian olemuksen kannalta väärä ja toiseksi sellainen, että se antaa aihetta tulkita väärin Kautskyn *ajatusta*. Se, että Englannin „Työväenpuolue”, sanoutumalla *parlamentissa* (ei vaaleissa! ei koko politiikassaan! ei propagandassaan eikä agitatioissaan!) irti porvarillisista puolueista, ottaa ensi askelen sosialismia ja proletaaristen joukkojärjestöjen luokkantaista politiikkaa kohti,— se on kiistämätöntä. Se ei ole „odotusta”, vaan tosiasia. Se on juuri se tosiasia, mikä panee meidät ottamaan Internationalleen „Työväenpuolueen”, koska olemme ottaneet siihen trade unionit. Ja vihdoinkin, juuri tällainen sanamuoto olisi pakottanut sadat tuhannet Englannin työläiset, jotka ehdottomasti pitävät Internationalen päätöksiä arvossa, mutta joista ei ole vielä tullut täysin sosialisteja, miettimään vielä kerran sitä, miksi heidän katsotaan ottaneen vasta *ensi* askelen ja minkälaisia pitäisi olla tällä tiellä otettavien *seuraavien* askelten. Minun sanamuodossani ei ole häivettäköön vaatimuksesta, että Internationalen pitäisi ottaa ratkaistakseen kansallisen työväenliikkeen konkreettisia ja sen yksityiskohtia koskevia kysymyksiä, että se ottaisi määrätäkseen, milloin nimenomaan on otettava seuraavat askelet ja nimenomaan minkälaisia niiden tulee olla. Ja että seuraavat askelet ovat yleensä tarpeen, sitä ei voida olla tunnustamatta sellaisen puolueen suhteen, joka ei suoraan ja selvästi hyväksy luokkataistelun periaatetta. Sen sijaan, että olisi tunnustanut tämän suoraan, Kautsky tunnusti sen päätöslauselmassaan välillisesti. Kävi niin aivan kuin Internationale menisi takuuseen siitä, että „Työväenpuolue” käy *todellisuudessa* johdonmukaista luokkataistelua, ja

aivan kuin ei tarvittaisi mitään muuta kuin työläisten järjestön erkanemista parlamentissa erilliseksi työväenryhmäksi, jotta se tulisi heti *kaikessa menettelyssään* porvaristosta riippumattomaksi!

Epäilemättä Hyndman, Roussel, Rubanovitsh ja Avramov ottivat tässä kysymyksessä vieläkin virheellisemmän kannan (jota Rubanovitsh ei oikaissut, vaan sekoitti, kun ei äänestänyt päätöslauselman kumpaakaan osaa). Sanoessaan, että „Työväenpuolueen” jäseneksi-ottaminen merkitsee opportunistin suosimista, Avramov oli kerrassaan väärässä. Sietää palauttaa mieleen vaikkapa Engelsin kirjeet Sorgelle. Useiden vuosien kuluessa Engels tähdensi itsepintaisesti sitä, että Hyndmanin johtamat englantilaiset sosialidemokraatit tekevät virheen, kun käyttäytyvät lahkolaismaisesti eivätkä osaa yhtyä kannattamaan trade unionien luokkatiedotonta, mutta voimakasta luokkavaistoa ja muuttavat marxilaisuuden „dogmiksi”, silloin kun sen täytyy olla „toimintaohje”⁸⁴. Silloin kun on olemassa objektiivisia syitä, jotka pidättävät proletaarijoukkojen poliittisen tietoisuuden ja luokkaisen näisyyden kasvua, on osattava kärsivällisesti ja järjestelmällisesti tehdä työtä käsi kädessä näiden joukkojen kanssa, tekemättä periaatteellisia myönnytyksiä ja ollen samalla kieläytymättä myöskään toimimasta *taajojen* proletaarijoukkojen *keskuudessa*. Myöhempi tapahtumien kehitys on vahvistanut oikeiksi nämä Engelsin opetukset, kun Englannin trade unionit, nämä sulkeutuneet, aristokraattiset, poroporvarillisen itsekkäät ja sosialismille vihamieliset trade unionit, joista on noussut useita suoranaisia työväenluokan kavaltajia, jotka ovat myyneet itsensä porvaristolle ministerinpaikoista (niinkuin lurjus John Burns),— ovat siitä huolimatta alkaneet kankeasti, epäjohdonmukaisesti, mutkitellen *lähentyä* sosialismia, mutta kuitenkin lähentyä sosialismia. Vain sokeat voivat olla näkemättä sitä, että Englannissa kasvaa nyt nopeasti sosialismi työväenluokan keskuudessa, että sosialismi muodostuu tässä maassa *taas* joukkoliikkeeksi, että Iso-Britanniassa lähenee sosiaalinen vallankumous.

Internationale tekisi ehdottomasti väärin, ellei se ilmaisisi suoraan ja päättävästi mitä täydellisintä myötätuntoaan tätä Englannin työväen joukkoliikkeen suurta edistysaskelta kohtaan ja sitä, että se hyväksyy kapitalismin kehossa

alkaneen suuren käänteeseen. Mutta tästä ei lainkaan seuraa, että „Työväenpuolue” voitaisiin nyt jo tunnustaa tosiasiallisesti porvaristosta riippumattomaksi, luokkataistelua käyväksi puolueeksi, sosialistiseksi puolueeksi j.n.e. Piti oikaista Englannin „Sosialidemokraattisen liiton” yksi ilmeinen virhe, mutta ei olisi pitänyt vähimmässäkään määrin suosia *muuta, epäilemättä yhtä pahoja* virheitä, joita niin sanotun „Riippumattoman työväenpuolueen” johdossa olevat englantilaiset opportunistit ovat tehneet. Että nämä johtajat ovat opportunisteja, se on kiistämätöntä. R. Macdonald, I.L.P:n (Ai-El-Pin) johtaja, esitti jopa Stuttgartinakin Internationalen sääntöjen 2. pykälän muuttamista sillä tavalla, että Internationaleen liittymiseksi työväenliitoilta vaadittaisiin luokkataistelun tunnustamisen asemesta vain tunnollisuutta (*bona fides*). Kautsky itse havaitsi oitis Bruce Glazierin sanoissa opportunistisia vivahteita ja vastusti niitä — *puheessaan Toimiston istunnossa*, mutta valitettavasti ei tehnyt sitä päätöslauselmaansa. Toimistossa puhe pidettiin tusinalle henkilöitä, mutta päätöslauselma kirjoitettiin miljoonille.

Edessäni ovat englantilaisen sosialismin molempien suuntien sanomalehdet, joissa on lausunnot Kansainvälisen toimiston istunnosta. „Riippumattoman (hm! hm!) työväenpuolueen” äänenkannattaja „Labour Leader” * riemuitsee ja *sanoo* kymmenille tuhansille Englannin työläisille *suoraan*, että Kansainvälinen sosialistinen toimisto ei ainoastaan tunnustanut „Työväenpuoluetta” (se on totta ja se oli tehtävä), vaan „*tunnusti myös* I.L.P:n *politiikan*” („Labour Leader”, Oct. 16, 1908, p. 665). Tämä ei ole totta. Sitä toimisto *ei* tunnustanut. Tämä on Kautskyn päätöslauselmassa esiintyvän pienen epätarkkuuden mieltävaltaista opportunistista tulkintaa. Pieni epätarkkuus alkaa kantaa melko suuria hedelmiä. Ja sitä auttavat vielä huonot käännökset: italialaiset eivät suotta sano, että käänntäjät ovat peppureita (traduttore — tradittori). Ei ole vielä julkaistu Toimiston päätöslauselmien virallisia käännöksiä kolmella virallisella kielellä eikä ole tietoa, milloin ne ilmestyvät. Kautsky sanoo, että „Työväenpuolue” „asettuu luokkataistelun pohjalle” (pätöslauselman lopussa; alkuperäisessä: sich... auf seinen, d. h. des Klassenkampfes,

* — „Työväenjohtaja”. *Toim.*

Boden stellt), mutta englantilaisten *sosialidemokraattien* käännoksessä se kuuluu: „asettuu kansainvälisen sosialismin pohjalle”; — englantilaisten *opportunistien* (I.L.P:n) käännoksessä se on näin: „*hyväksyy kansainvälisen sosialismin kannan*” (sama lähde). Menkääpä nyt oikeamaan näitä virheitä agitaatioissa Englannin työläisten edessä!

Minulla ei ole aikomustakaan syyttää Bruce Glazieria päätöslauselman vääristelystä. Olen varma, ettei hän voinut tarkoittaa sitä. Eikä se ole niin tärkeätäkään. Tärkeätä on se, että juuri Kautskyn päätöslauselman *toisen* osan *henkeä* on käytetty hyväksi käytännöllisessä joukkotyössä. „Labour Leaderin” samalla sivulla „Riippumattoman työväenpuolueen” eräs toinen jäsen, kuvatessaan vaikutelmiaan Toimiston istunnosta ja Brysselissä pidetystä joukkokokouksesta, valittaa sitä, että kokouksessa „ei havainnut miltei lainkaan, että olisi tähdennetty sosialismin aatteellista ja eettillistä puolta”. — jota puolta meillä, I.L.P:n kokouksissa, mukamas aina korostetaan, — ja että vallitsevana oli „*sen sijaan*” (in its stead) „*hengetön ja innoitukselle vieras* (barren and uninspiring) *luokkasodan dogmi*”.

Kirjoittaessaan päätöslauselmaansa englantilaisista Kautskyn mielessä kangasteli saksalainen sosialidemokraatti eikä englantilainen „riippumaton”...

Englantilaisten sosialidemokraattien äänenkannattaja „Justice” julkaisee Hyndmanin katkerat sanat Toimiston enemmistöä vastaan, „joka heittää yli laidan periaatteet tuulihattujen hyväksi”. „En epäile lainkaan sitä”, kirjoittaa Hyndman, „että jos Toimisto olisi asettanut „Työväenpuolueelle” suoranaisen ultimaatumin, niin tämä olisi heti alistunut ja päättänyt mukautua kansainvälisen sosialismin suuntaan”. Ja lehden saman numeron toisessa kirjoituksessa esitetään *tosiasioita*, jotka todistavat, että *todellisuudessa* „Riippumaton työväenpuolue” vei osan jäsenistään läpi „liberalismin ja „Riippumattoman työväenpuolueen” *yhdistetyn* lipun alla (liberal-labour alliance) ja että *liberaalinen ministeri John Burns kannatti* eräitä „riippumattomia” („Justice”, 17 Oct. 1908, p. 4 et 7*).

* — „Oikeus”, lokakuun 17 pnä 1908, ss. 4 ja 7. *Toim.*

Ei, jos Hyndman panee toimeen suunnitelmansa, josta hän on ilmoittanut, nimittäin: nostaa tämän kysymyksen uudelleen esille Kansainvälisessä sosialistisessa kongressissa Kööpenhaminassa (vuonna 1910), niin VSDTP:n pitää saada oikaistuksi Kautskyn päätöslauselma.

Toisena kysymyksenä päiväjärjestyksessä oli kysymys eri maiden proletariaatin ja sosialistien yhteisestä esiintymisestä kansainvälisiä ja siirtomaayhteentörmäyksiä vastaan, joita porvarillisten hallitusten politiikka uhkaa aiheuttaa. Vaillant esitti päätöslauselman, joka hyväksyttiin hyvin vähäisin muutoksin. Puheenvuoroissaan Itävallan edustajat vetosivat siihen, että heidän puolueensa esiintyy virallisesti valtuustojen kautta Frans Joosefin politiikkaa vastaan ja vahvistaa sen, että sosialistit tunnustavat kaikkien kansallisuuksien itsemääräämisoikeuden. Mutta esiintyessämme Frans Joosefin politiikkaa vastaan, sanoivat itävaltalaiset, me vastustamme myös Abdulhamidin ja Edvard VII politiikkaa. Tehtävänäemme on säilyttää hallitukselle vastuu sen edesottamusten seuraamuksista. Englantilaiset sanoivat toivovansa, että he saisivat kuulla itävaltalaisilta sosialidemokraateilta selvempiä lausuntoja maansa hallitusta vastaan, mutta itävaltalaiset eivät menneet edellä sanottua pitemmälle. Avramov, bulgarialaisten sosialistien edustaja („ahtaiden”, s.o. vallankumouksellisten sosialidemokraattien edustaja; Bulgariassa on vielä „väljiäkin”, s.o. opportunistisia sosialidemokraatteja), vaatimalla vaati mainittavaksi itse Balkaninkin valtioiden imperialistisesta porvaristosta, mutta vastaava korjausehdotus hylättiin. Bulgarian riippumattomuuden julistamiskysymyksessä, sanoi Avramov, bulgarialaiset sosialistit ovat esiintyneet jyrkästi porvarillisia puolueita vastaan pitäen tätä julistamista työväenluokan kannalta katsoen vahingollisena seikkailuna. Bruce Glazier ehdotti päätöslauselmaan lisättäväksi maininnan siitä, että on välttämätöntä järjestää kansainvälisiä mielenosoituksia, mutta tämä toivomus päätettiin saattaa Toimiston kautta eri kansallisten puolueiden tietoon. Van Kol (Hollannin sosialidemokraattien edustaja) esitti lisättäväksi vastalauseen sen johdosta, että suurvallat rikkovat Berliinin sopimusta, mutta ennen äänestystä hän otti tämän ehdotuksensa takaisin: tähdennettiin,

ettei sosialistien tehtäviin kuulu erikoisesti puolustaa porvarillisten valtioiden sopimuksia. Kansainvälisen toimiston hyväksymä päätöslauselma on tällainen:

„Todeten ennen kaikkea sen, että englantilaiset ja saksalaiset sosialistit mielenosoituksillaan rauhan hyväksi, ranskalaiset sosialistit agitaatiollaan Marokon-retkeä vastaan, tanskalaiset sosialistit ehdotuksillaan aseistariisumisen puolesta ovat toimineet Internationalen päätösten mukaisesti,

ottaen edelleen huomioon, että sodan vaara on yhä edelleen olemassa, että kapitalistinen imperialismi jatkaa juonien punontaa Englannissa ja Saksassa, että Marokon-retki ja -seikkailu jatkuu, että tsarismi, joka etsi ennen kaikkea uusia lainoja, yrittää sotkea tilannetta vahvistuakseen taistelussaan Venäjän vallankumousta vastaan, että Balkanin niemimaalla ulkovaltojen asioihin-puuttuminen ja niiden itsekkäät pyrkimykset lietsovat kovemmin kuin koskaan ennen kansallista ja uskonnollista kiihkoa, että ihan viime aikana Bulgarian riippumattomuuden julistaminen ja varsinkin Bosnian ja Hertsegovinan liittäminen Itävaltaan ovat suurentaneet sodan vaaraa ja tehneet tämän vaaran läheisemmäksi, ja vihdoin sen, että kaikkialla hallitusten salaliitot, niiden tehostetut asevarustelut, sotakiihkoilu ja kapitalistinen kilpataistelu sekä siirtomaiden rosvoisuus uhkaavat rauhaa,—

Kansainvälinen sosialistinen toimisto vahvistaa vielä kerran, että sosialistinen puolue ja järjestynyt proletariaatti ovat se ainoa voima, joka kykenee säilyttämään kansainvälisen rauhan, ja että ne pitävät velvollisuutenaan sen varjelemista.

Stuttgartin kansainvälisen kongressin päätöslauselman mukaisesti Toimisto kutsuu kaikkien maiden sosialistisia puolueita voimistamaan valppauttaan ja toimintaansa jännittäen kaikki voimat mainittuun suuntaan ja kehottaa puolueiden keskuskomiteoita ja hallintoja, niiden parlamenttiryhmiä ja niiden edustajia Toimistossa etsimään yhdessä Kansainvälisen sosialistisen toimiston sihteeristön kanssa niin kansallisia kuin kansainvälisiäkin keinoja ja käytännöllisiä toimenpiteitä, jotka niistä tai näistä konkreettisista olosuhteista riippuen voisivat eniten auttaa sodan ehkäisemistä ja rauhan säilyttämistä”.

Päiväjärjestyksen kolmantena kysymyksenä oli Britannian jaoston ehdotus, että Kansainvälinen sosialistinen toimisto kutsuttaisiin koolle säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa. Tästä kysymyksestä ei tehty mitään velvoittavaa päätöstä. Esitettiin vain sen suuntainen toivomus. Nähtävästi suuri enemmistö ei pidä tarpeellisena kokousten pitämistä sen tiheämmin kuin kerran vuodessa (niinkuin tähän saakka on ollut),— tietysti kiireellisiä poikkeustapauksia lukuunottamatta.

Päiväjärjestyksen neljäntenä kysymyksenä oli Toimiston ehdotus niiden maksujen muuttamisesta, joita jokaiselta puolueelta kannetaan Toimiston ylläpitämiseksi. Tähän saakka ovat Toimiston nimellistulot olleet 14.950 frangia vuodessa (noin 6.000 ruplaa); on aiottu korottaa tätä summaa 26.800 frangiin eli, tavalliset rästit pois laskettuna, pyörein luvuin 20.000 frangiin (8.000 rpl.). Sitä varten olisi jokaisen puolueen suoritettava vuosittain 100 frangia jokaisesta äänestä, joka sille on myönnetty kansainvälisiin sosialistisiin edustajakokouksiin. Venäjällä on 20 ääntä ja sen on siis maksettava 2.000 frangia, joista eserrät maksavat 700 frangia, sosialidemokraatit 1.000 fr. ja ammattiliitot 300 frangia. Tähän saakka Venäjä on maksanut 1.500 frangia vuodessa, siinä luvussa me 900 frangia (eserräin puolueen kanssa tehdyn sopimuksen mukaan). Tästäkään kysymyksestä ei tehty velvoittavaa päätöstä. Toimiston tehtäväksi annettiin ottaa yhteys kansallisiin puolueisiin ja toivomuksena esitettiin, että maksu olisi 100 frangia vuodessa jokaisesta äänestä.

Viides kysymys koski äänimäärien muuttamista Ruotsille — sitä korotettiin 12 ääneen, ja Unkarille — yleinen korotus lykättiin, Kroatialle lisättiin 2 ääntä. Niin ikään otettiin jäseneksi Turkin jaoston armenialainen alajaosto ennen kuin tämä Turkin jaosto on vielä muodostettukaan — Turkissa asuvat armenialaiset sosialistit kieltäytyvät nähkääs „odottamasta” turkkilaisia, — ja tälle alajaostolle annettiin 4 ääntä. Olisi toivottavaa, että toverimme — armenialaiset sosialidemokraatit, jotka tuntevat armenialaisen sosialismin tilannetta Turkissa, esittäisivät mieltänsä tästä kysymyksestä.

Päiväjärjestyksen kuudes kysymys koski Chilen sosialidemokraattisen puolueen jäseneksi-hyväksymistä. Tämä puolue muodostui Chilen demokraattisen puolueen jakaantumisen jälkeen. Chileläiset sosialidemokraatit hyväksyttiin niin ikään keskusteluitta.

Päiväjärjestyksen seitsemäntenä kohtana oli kysymys sionisti-sosialisteista⁸⁵ Venäjällä. Kuten tunnettua, he kääntyivät Stuttgartin edustajakokouksen edellä puolueemme Keskuskomitean puoleen pyynnöllä, että heidät otettaisiin Internationalen Venäjän jaoston sosialidemokraattiseen alajaostoon. Keskuskomiteamme kieltäytyi siitä ja hyväksyi perustellun päätöslauseلمان, jossa se

vastustaa *sionistien* liittämistä sosialidemokraattien joukkoon, vaikkapa he nimittäisivätkin itseään „sionisti-sosialisteiksi”. Sionisti-sosialistien edustaja tuli Stuttgartiin, mutta sielläkin meidän alajaostomme kieltäytyi hyväksymästä häntä, sosialistivallankumoukselliset taas pidättyivät. Koska sääntöjen mukaan Internationaleen voidaan ottaa uusia jäseniä vain kansallisten jaostojen suostumuksella (ja jos kahden kansallisen alajaoston välillä on erimielisyyttä, ratkaisee kysymyksen lopullisesti Kansainvälinen toimisto), niin sionisti-sosialistit eivät voineet päästä normaali tietä edustajakokoukseen. He valittivat asiasta Toimistolle, joka teki heti kompromissipäätöksen: sionisti-sosialistien edustajan annetaan osallistua edustajakokoukseen *neuvottelevalla* äänioikeudella. Nyt jouduttiin selvittelemään muodostunutta sekasotkua: ovatko sionisti-sosialistit Internationalen jäseniä vai eivät? V. Adler esiintyi taas, samoin kuin Stuttgartissakin, jyrkästi sionisti-sosialisteja vastaan kieltäytyen lykkäämästä asian ratkaisua, kuten sionisti-sosialistit olivat pyytäneet,— he lähettivät sähkösanoman, etteivät voi saapua. Poissaolo on toisinaan paras puolustautumiskeino, sanoi V. Adler. Otin puheenvuoron muistuttaakseni vielä kerran Keskuskomiteamme päätöksestä ja osoittaakseni, että sionisti-sosialistien hyväksyminen vastoin molempien venäläisten alajaostojen tahtoa olisi vallan mahdotonta Internationalen sääntöjen rikkomista. Rubanovitsh ja „JSTP:n” (JSTP = Juutalaisten sosialistinen työväenpuolue⁸⁶, jonka eserrät ottivat Stuttgartissa omaan alajaostoonsa) edustaja Zhitlovski pitivät kiivaita puheita sionisti-sosialistien hyväksymättä jättämistä vastaan, mutta Rubanovitsh *ei kuitenkaan voinut* ilmoittaa eserräpuolueen tehneen tässä kysymyksessä muuta päätöstä kuin päätöksen *pidättäytymisestä*, ja Zhitlovski nähdessään, että sionisti-sosialistit kiertämättä erotetaan, *puolusti* aivan ilmeisesti *itseään* todistellessaan huvittavan kiihkeästi, että jos kerran sionisti-sosialistit ovat territorialisteja, niin silloin hekin; „JSTP”, ovat myös territorialisteja. Tästä ei tietenkään seurannut sellaista johtopäätöstä, että sionisti-sosialistit pitäisi ottaa jäseneksi, vaan ainoastaan se, että tuskinpa kukaan muu paitsi eserriä olisi Internationalessa suostunut ottamaan „JSTP:takaan”. Otin uudelleen puheenvuoron ja esitin jyrkän protestin Rubanovitshin menettelytapaa vas-

taan: sionisteja tyrkytetään *vieraalle* alajaostolle, mutta samalla ollaan esittämättä oman alajaoston päätöstä sionistien puolesta. Tuloksena oli, että Toimisto hyväksyi yksimielisesti (kahden: Rubanovitshin ja Vaillant'in pidätyessä) Adlerin ehdottaman päätöslauselman, jossa sanotaan:

„Toimisto toteaa, että sionisteille myönnettiin lupa osallistua (neuvottelevalla äänioikeudella) yksinomaan Stuttgartin kongressin istuntoihin ja että tällä hetkellä sionistit eivät kuulu Kansainväliseen toimistoon, ja siirtyä päiväjärjestykseen”.

Päiväjärjestyksen kahdeksantena ja viimeisenä kysymyksenä oli Kansainväliseen toimistoon tulevan ranskalaisten sosialistien edustajiston erikoisen kokoonpanon vahvistaminen, mikä tapahtui miltei keskusteluitta. Yhdeksi Ranskan edustajaksi on nimitetty Guesde ja toinen Ranskalle kuuluva ääni Toimistossa on annettu kahdelle edustajalle, Vaillant'ille ja Jaurèsille yhteisesti.

Toimiston istunto päättyi siihen, että hyväksyttiin yksimielisesti belgialaisen edustajan de Brouckère'in esittämä päätöslauselma myötätunnon ilmaisemisesta Turkin vallankumoukselle:

„Kansainvälinen sosialistinen toimisto tervehtii ilomielin sen iljetävän komennon kukistumista, jota Abdulhamid on niin kauan pitänyt yllä Turkissa suurvaltojen avustuksella,—tervehtii Turkin keisarikunnan kansoille avautunutta mahdollisuutta päättää itse kohtalostaan sekä poliittisen vapauden järjestelmän voimaansaattamista, mikä antaa syntyvälle proletariaatille mahdollisuuden käydä luokkataisteluaan lujassa liitossa koko maailman proletariaatin kanssa”.

Maanantaina lokakuun 12 päivänä pidettiin parlamentaarikkojen konferenssin istunto. Päiväjärjestyksessä oli kolme kysymystä: 1) viimeisin parlamenttien istuntokausi; 2) siirtomaareformit (van Kolin alustus) ja 3) sosialistien toiminnasta rauhan hyväksi parlamenttienvälisen liiton sisällä (belgialaisen parlamenttiedustajan Lafontaine'in alustus),— ja lisäksi neljä kysymystä: a) rakennustyöläisten palkanmaksuehdot (liikkeenharjoittajan kärsiessä vararikon); b) kirjeäänestys; c) parlamenttiryhmien jäsenten ja sihteerien uudet luettelot ja d) asiakirjojen lähettäminen.

Päiväjärjestyksen ensimmäistä kysymystä käsiteltäessä rajoitettiin siihen, että Pernerstorferin esityksestä vahvistettiin Stuttgartin kongressin päätös: parlamenttiryhmien sihteereitä pyydetään toimittamaan Kansainväliselle sosialistiselle toimistolle parlamenttiryhmien *kirjalliset selostukset*. Samanlaiseen muistuttamiseen päätyi lyhyt mielipiteiden vaihto edellä mainitun päiväjärjestyksen kahdesta viimeisestäkin „kysymyksestä”. Kahdesta ensimmäisestä „kysymyksestä” osoitettiin lyhyesti aineistot ja mietinnöt, joita eräillä sosialistisilla parlamenttiedustajilla on tästä asiasta. Lafontaine'in alustus lykättiin alustajan omasta pyynnöstä. Itävaltalaiset ja saksalaiset ilmoittivat tämän yhteydessä, että he vastustavat sosialistien osallistumista rauhan hyväksi pidettäviin porvarillisiin parlamenttikonferensseihin. Ruotsin edustaja Branting vetosi erikoisoloihin, jotka muka selittävät ruotsalaisten sosialidemokraattien osallistumisen näihin konferensseihin. Toimiston seuraavan istunnon kanssa samanaikaisesti pidettävän parlamentaarikkojen seuraavan konferenssin päiväjärjestykseen liitettiin hänen ehdotuksestaan kysymys työläisten valtionvakuutuksesta.

Päiväjärjestyksen ainoana kysymyksenä, josta kuultiin lyhyt alustus ja käytiin melko mielenkiintoista keskustelua, oli kysymys siirtomaareformeista. Hollannin edustaja van Kol, joka Stuttgartissa teki itsensä kuuluisaksi opportunistisella päätöslauselmallaan siirtomaakysymyksestä, koetti nyt alustuksessaan hieman toiselta kannalta soluttaa läpi sosialidemokratian „myönteistä” siirtomaaojelmaa koskevan mieliaatteensa. Jättäen kokonaan sivuun sosialidemokraattien taistelun siirtomaapolitiikkaa vastaan, agitaation, jota joukkojen keskuudessa harjoitetaan siirtomaarsovusta vastaan, ja sorrettujen joukkojen vastustus- ja vastarintahengen heräämisen siirtomaissa van Kol keskitti kaiken huomion niiden siirtomaajoja koskevien „reformien” luettelemiseen, jotka ovat mahdollisia nykyisten järjestelmien vallitessa. Taatun virkamiehen tavoin hän luutteli mitä erilaisimpia asioita, maanomistuksesta aina kouluihin, teollisuuden edistämiseen, vankiloihin j.n.e. asti, korostaen tällöin sitä, että on oltava mahdollisimman käytännöllisiä ja otettava huomioon esim. se, ettei yleinen äänioikeus ole aina sovellettavissa villi-ihmisten suhteen, ettei toisinaan voida olla suostumatta siihen, että siirtomaissa on välttä-

mätöntä ottaa vankiloiden asemesta käytäntöön pakolliset työt j.n.e. j.n.e. Koko alustus huokui läpeensä mitä pikkumaisimman porvarillisen, jopa pahemmankin — virkavaltaisen reformaattoriuden eikä proletaarisen luokkataistelun henkeä. Lopuksi ehdotettiin valittavaksi viiden tärkeimmän siirtomaita hallitsevan maan edustajista valiokunta laatimaan sosialidemokratian siirtomaaohjelmaa.

Saksalaisista Molkenbuhr ja eräät belgialaiset koettivat lähteä van Kolin tietä väitellen hänen kanssaan yksityiseikoista, siitä, onko yhtenäinen yleinen ohjelma tarpeen, eikö se muodostu kaavoittamiseksi j.n.e. Sellainen kysymyksenasettelu oli van Kolille vain eduksi, sillä hän juuri halusikin rajoittaa kaiken „käytännön” alalle ja todistaa, että „käytännössä” erimielisyyksiä on vähemmän kuin mitä Stuttgartissa luultiin. Mutta Kautsky ja Ledebour asettivat kysymyksen periaatteellisesti ja hyökkäsivät van Kolin koko asenteen perusvirhettä vastaan. Van Kol pitää mahdollisena yleisen äänioikeuden soveltamatta jättämistä ainakin yksityistapauksissa,— sanoi Kautsky,— hän siis hyväksyy niin taikka näin despotismin siirtomaissa, sillä hän ei esitä eikä voi esittää mitään muutakaan vaalijärjestelmää. Van Kol pitää pakollisia töitä sallittavina,— sanoi Ledebour,— siis hän avaa ovet porvarilliselle politiikalle, joka käyttää hyväkseen tuhansia erilaisia tekosyitä säilyttääkseen siirtomaissa orjuuden. Van Kol puolustautui peräti uppiniskaisesti ja peräti kehnosti todistellen esimerkiksi sellaista, että toisinaan ei voida selviytyä ilman luontoisrasituksia, että „hän itse on nähnyt sen Jaavalla”, etteivät papualaiset tiedä, mitä äänestäminen merkitsee, että vaaleissa heillä asian ratkaisee toisinaan suoranainen taikausko taikka se, että yksinkertaisesti juotetaan rommilla juovuksiin j.n.e. Kautsky ja Ledebour pilkkasivat tuollaisia todistusperusteita ja puolustivat sitä, että yleinen demokraattinen ohjelmamme soveltuu ehdottomasti myös siirtomaihin ja että etualalle on ehdottomasti asetettava taistelu kapitalismia vastaan itse siirtomaissakin. Onko meidän „sivistyneiden” katolilaistemme taikausko sitten parempaa kuin villi-ihmisten taikausko? — kysyi Ledebour. Joskaan parlamentti- ja edustuslaitokset eivät aina olekaan sovellettavissa, sanoi Kautsky, niin demokratismi on aina sovellettavissa, aina on välttämätöntä taistelu kaikkinaista demokratismista

luopumista vastaan. Näiden puheenvuorojen tuloksena tuli täysin selvästi ilmi vallankumouksellisen ja opportunistisen sosialidemokratian linja, ja van Kol, nähtyään, että hänen ehdotuksensa epäilemättä „haudataan oikein ensiluokkaisen komeasti”, otti itse takaisin ehdotuksensa.

„Proletari” № 37,
lokakuun 16 (29) pnä 1908
Allekirjoitus: N. Lenin

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstistä, joka on tarkistettu
käsikirjoituksen mukaan
